

Ida-Lina Nyholm har länge sammanställt teater Taimines pedagogiska material.

Dramapedagogiskt material skall vara lättillgängligt

Elevernas egna svåra upplevelser skall inte förminska även om de flesta inte varit med om objektivt sett farliga saker, säger Ida-Lina Nyholm som sammanställer teater Taimines dramapedagogiska material för lärare.

Ida-Lina är utbildad klasslärare, ämneslärare i bildkonst och medianom (YH) och började vikariera som lärare redan under sin tid som abiturient och fortsatte med det under sin studietid, men har inte haft en lärartjänst. År 2009 blev hon nämligen genast efter sina studier anställd på Schildts & Söderströms som redaktör, för främst digitala läromedel, men också för de tryckta, samt för barn- och ungdomslitteratur. Hon har också varit tjänstledig och jobbat som konstpedagog på stiftelsen Pro Artibus en tid. Nu är hon anställd vid Nordiska ministerrådet och jobbar med forskningsrapporter.

Förutom sina egentliga arbetsuppgifter har Ida-Lina redan i tio år stått för teater Taimines dramapedagogiska material, alltså material som lärare kan använda sig av i det fortsatta pedagogiska arbetet efter att eleverna sett en pjäs

– Taimines grej är att de riktar in sig på barn och unga i skolan och då är det logiskt att inte bara spela en trevlig pjäs utan ha en poäng med det man vill berätta, säger Ida-Lina.

Hur ser din arbetsprocess ut då du gör det dramapedagogiska materialet för en pjäs?

– Att koppla konst och kultur till pedagogik ligger starkt för mig. Först får jag en briefing av teatern och en så gott som slutgiltig version av manuskriptet. Knock Out var "lätt" så till vida att det genast gick att förstå vad pjäsen handlar om. Ibland kan det vara svårare att komma på vad man vill fokusera på i det pedagogiska materialet.

Efter att ha jobbat mycket med lärare, och för all del också själv jobbat som lärare, vet Ida-Lina att lärare har alldeles för mycket att göra.

– Lärare vill att det pedagogiska materialet är lätt, kort och koncist. Det är viktigt att lärarna ge-

nast tycker att det här materialet kommer att hjälpa dem. Få lärare vill ta sig en ett material som i och för sig är fint, men som kan bestå av ett femton sidor långt kompendium.

– Det finns inget pedagogiskt material där allt passar alla lärare eller alla klasser.

– Mitt material skall vara lättillgängligt, kännas trevligt och hjälpa läraren i undervisningen och som inte gör det jobbigare för de lärare som egentligen hellre skulle göra något annat.

– För mig är ideala att materialet är 4–6 sidor långt och går lätt att printa ut och ta med till klassen. Uppgifterna skall inte heller kräva långa förklaringar för lärarna.

Ida-Lina Nyholm har inte heller för vana att ge anvisningar om hur länge uppgifterna beräknas ta eller vilket övrigt material som kan tänkas behövas.

– Jag hoppas att alla lärare hittar åtminstone någon sak de kan använda sig av. Lärare är olika och klasser och elever är olika.

När det gäller pjäser som riktar sig till elever i högstadiet kan det vara vilken lärare som helst som ser pjäsen med sina elever och an-

vänder sig av det pedagogiska materialet, det behöver inte automatiskt vara modersmålsläraren.

Får du någon återkoppling om ditt material? Använder lärare det?

– Det finns ingen statistik på hur många som laddat ner materialet eller använt det. Men jag får ibland höra att lärare tyckt om materialet jag har gjort.

Också om tematiken i någon pjäs kan tangera en tidigare pjäs vill Ida-Lina gärna att det pedagogiska materialet förnyas.

– Också en lärare som jobbat i tjugo år och sett alla Taimines pjäser skall känna att materialet är fräscht och har en ny infallsvinkel.

Värdefulla egna erfarenheter

Taimines nya pjäs Knock Out handlar om två unga killar som vacklar mellan barndom och vuxet ansvar. De har dålig självkänsla och tvivlar på sig själva.

På vilket sett vill du i det pedagogiska materialet nå eleverna som ser pjäsen?

– Dels handlar pjäsen om självförtroende och vem man är i den här världen, dels om krav, förväntningar och stress som hela tiden är rådande. En utmaning

var att hitta en nivå där man kan prata om marginalisering så att alla elever känner igen sig och kan förhålla sig till det och ha en åsikt.

– Det är ganska få som sist och slutligen blir marginaliserade. Också de elever som mår bra skall kunna förhålla sig till innehållet i pjäsen utan att den känns irrelevant för dem, säger Ida-Lina.

– Då man föreställer sig hur det är att vara marginaliserad har man ingen annan känsla att gå till än det värsta man varit med om själv. Det är svårt att föreställa sig att något kan kännas jävligare än det jävligaste du varit med om själv.

– Skall jag själv föreställa mig hur det känns att vara flykting kan jag ju förstå att det är hemskt, men jag har ändå ingen känsla till mig som är på den nivån.

– Jag tror att det går att nå ungdomarna, men man skall inte förminska deras värsta känsla, den är värdefull. Det är fortfarande det värsta de har varit med om!

I det pedagogiska materialet för Knock Out vill Ida-Lina lyfta fram marginaliseringen så att

En utmaning var att hitta en nivå där man kan prata om marginalisering så att alla elever känner igen sig och kan förhålla sig till det och ha en åsikt.

IDA-LINA NYHOLM

Oskar Silén (till vänster) och Mikael Strömberg spelar Jimi och Ali i teater Taimines nya turnépjäs Knock Out. FOTO: VILLE VAPPULA

Vad är ditt problem??

1974 blev Muhammad Ali tungviktsmästare i boxning då han knockade George Foreman i åttonde ronden i en match som går under namnet "The Rumble in the Jungle" och som ägde rum i dåvarande Zaire.

Fyra år senare träffade jag Paul Olin första gången i Munksnäs svenska samskola där jag var elev och han var på besök.

Det kan synas långsökt att få in både Zaire, mig själv och Pale Olin i en ingress, men det har sin förklaring.

Munksnäs svenska samskola, som nu heter Hopplaxskolan, ligger vid Solnavägen 18–20 och där hade också teater Taimine för en dryg vecka sedan premiär på sin nya pjäs Knock Out, som med de krav som omgivningen ställer på dem då de förväntas ta ansvar för sin tillvaro.

En av huvudpersonerna är hängiven hobbypugilist och har Muhammad Ali som sin stora idol.

Dyrkan är så stor att han,

som egentligen heter Alvar, vill bli kallad Ali. Hans kompis, den andra av de två huvudrollerna, ägnar sig åt gitarrspel och har Jimi Hendrix som sin idol, och trots att han heter Juha-Matti vill han för sin del bli kallad Jimi.

De har alltså hobbyer och intressen, men det räcker inte, livet tär. Alis föräldrar är fränkskilda och han bollas hit och dit mellan dem och Jimis mamma har nyligen dött och hans pappa är förtvivad och system Janna har tagits in på mentalsjukhus. Själv tampas Jimi med ett djupt självförakt och vill ta avstånd från sin sörjande pappa och flyttar därför mer eller mindre ut i ett tält på balkongen. Han går i terapi, men de samtalen leder ingenvart och man förstår att han börjat missbruka cannabis.

Både Alis två kompisar som han brukade suppa med, hans nuvarande boxningstränare Keinonen samt Jimi kritiserar honom och frågar Vad är ditt problem? Den enda som verkar förstå honom är Jimis syster Janna, som lyssnar då Ali säger att han tror att han har "något syndrom liksom".

Läget är alltså eländigt och

jobbigt värre för alla parter. Då och då får publiken höra inspelningar där "riktiga" ungdomar berättar om sina hopplösa situationer. Ord som "kronisk smärta", "hopplöshet", "mentala problem" känns tunga då man vet att det är på riktigt.

I en fin boxningsscen möter Ali en motståndare som knock-

ar honom och tränaren Keinonen utbrister "Tää on ihan takapuolesta!" (ungefär "Det här är helt från röven!"). Ali blir nedslagen i dubbel bemärkelse och söker sig till sina gamla suppkompisar Tinto och Jallu för en backanal.

Här stannar pjäsen upp. Sedan går det snabbt. Ett möjligt slut målas upp; Ali marginaliseras och börjar suppa igen och Jimi blir deppigare och deppigare tills han slutligen...

Men. Det finns en annan möjlighet, det finns ett annat slut som inte alls är långsökt utan bara bättre. Publiken får lämna salongen vid gott mod, övertygad om att Ali och Jimi fixade det till slut. Det kan gå bra!

Igen en tankeväckande pjäs av Teater Taimine med de fina, samspelade skådespelarna Oskar Silén (Jimi) och Mikael Strömberg (Ali) på scenen. Alla de andra medverkande är röster, dockor, fotografier eller annan rekvisita. Till pjäsen hör ett dramapedagogiskt material, utformat av Ida-Lina Nyholm som intervjuas här invid.

TOM AHLFORS